

ЮРИДИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ У КАЛІФОРНІЇ (ПАРАДИГМАЛЬНИЙ ПІДХІД)

Петрушенко Вікторія¹

¹ Доктор медичних наук, професор, Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова, м. Вінниця (Україна)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9255-403X>

UDC: 159.9:34

АНОТАЦІЯ

Передумови. Одним з основних прикладних питань юридичної психології є організація ефективного функціонування пенітенціарної системи, основною метою якої є соціальне моделювання поведінки людей, що скоїли правопорушення. Використовуючи парадигмальний підхід до юридичної психології та притаманний йому науковий плюралізм, можна виокремити декілька підходів до реалізації пенітенціарної функції, які потребують диференціації.

Мета. Визначити особливості реабілітаційного підходу до реформування пенітенціарної системи на прикладі американського штату Каліфорнія використовуючи парадигмальний підхід до юридико-психологічної проблематики.

Методи. Статистичний аналіз результатів виборів та кейс-стаді виборчих кампаній, зокрема виборів окружних прокурорів у штаті Каліфорнія 2020 та 2024 року, були використані для визначення основних елементів реабілітаційного підходу до реформування пенітенціарної системи, який проводився з 2020 по 2024 роки, та для оцінки реєспції цих реформ різними верствами населення.

Результати. У статті розглянуті прикладні та теоретичні аспекти реформування пенітенціарної системи в американських містах, а також визначено основні юридико-психологічні детермінанти їхньої імплементації на прикладі міста Лос-Анджелес з 2020 по 2024 роки. Розглянуто два підходи: реабілітаційний та суто пенітенціарний. Реабілітаційний підхід до системи правосуддя є більш ліберальним за своїм характером і визначає основною метою системи кримінального правосуддя реінтеграцію та реадaptaцію підсудних. В той час, суто пенітенціарний напрям є більш консервативним і фокусується на самому процесі покарання. У статті охарактеризовані та визначені соціально-психологічні та індивідуально-психологічні компоненти реабілітаційного або «прогресивного» підходу до реформування пенітенціарної системи. В першу чергу, до психологічного компоненту проблематики слід віднести дослідження реакції з боку різних груп населення на імплементацію визначених реформ.

Висновки. Серед особливостей реабілітаційного реформування пенітенціарної системи у Каліфорнії можна виокремити наступні риси: пояснення джерела походження злочину екстернальними факторами; виключення фінансової складової з пенітенціарної системи для зменшення соціальної нерівності в судовій системі (між людьми різного достатку); орієнтація на реабілітаційний, радше ніж на каральний підхід; синтетичний характер запобігання скоєнню злочинів; гуманітарно-ідеологічна детермінованість підходу, яка сприяє складнощам імплементації реформ та їх реалізації на практиці.

Ключові слова: юридична психологія, правова система, антропологічна парадигма, клінічна парадигма, реабілітаційний підхід, пенітенціарний підхід, соціалізація.

ВСТУП

Сучасні дослідники юридичної психології приділяють багато уваги вивченню пове-

дінкових паттернів людей, які проходять через пенітенціарну систему, проблем їхньої соціалізації та підтримки достатнього рівня адапта-

Address for correspondence, e-mail: editpsychas@gmail.com
Copyright: © Viktoriia Petrushenko

This is an Open Access journal. This work is licensed under a **Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)**.
Link: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

ції до нормальних умов існування, так як в центрі уваги юридичної психології перебуває взаємовплив поведінки людини та правової системи, яка зумовлена соціальними чинниками.

В центрі даної статті знаходиться феномен ідеологічного реформування пенітенціарної системи та його соціально-психологічні детермінанти, а також соціально-психологічна реакція на нього з боку населення. Ця взаємодія дає нам змогу прослідкувати системний характер розвитку та імплементації реформ у судовій системі. За останнє десятиліття, державою, де реформування пенітенціарної системи набуло політичного та ідеологічного характеру є Сполучені Штати Америки, де реформістський підхід називається «прогресивною системою правосуддя» (Wijayanti, et al, 2025).

Серед останніх публікацій, що стосуються тематики статті, можна виокремити роботи, які стосуються проблематики реформування судової та пенітенціарної системи (Diphooorn, et al., 2021; Guler, 2025; Karauwan, 2022; Sanc-es, 2025; Terpstra, 2019; Farris & Holman, 2025), аналізу різних підходів до імплементації реформ у судовій системі, зокрема реабілітаційного та суто пенітенціарного підходів (Andrews, 2010; Mears, et. al., 2026; Wormith, 2007), прогресивного підходу до системи реформування правосуддя (Karauwan, D., 2022; Wijayanti, et al, 2025), а також статті, які пов'язані з юридико-психологічними засадами організації пенітенціарного процесу (Chein, et al, 2026; Coutts, et al., 2024; Du, et al, 2025; Favril, 2024; Fleming, et al., 2026; Gray, 2025; Lowder, et al., 2024; Megari, 2025; Schnittker, 2025; Valenica-Ayala, et al, 2025).

Головною метою статті є визначити юридико-психологічні детермінанти реформування пенітенціарної системи у Каліфорнії використовуючи парадигмальний підхід до юридичної психології. Зокрема, під парадигмальним підходом розуміється в першу чергу розгляд проблематики в контексті антропологічної та клінічної парадигм у сучасній юридичній психології.

Відповідно, одним з основних завдань статті буде: визначення антропологічних юридико-психологічних детермінант реформування пенітенціарної системи, які в першу чергу будуть визначати ключові соціальні чинники впливу на процес змін у правовій системі. Другим головним завданням стане визначення клінічних юридико-психологічних детермінант реформування пенітенціарної системи, які будуть стосуватися категорії «індивіда» та його поведінки в контексті формування «соціально-правової свідомості» (Melnyk, 2025).

МЕТОДИ

Основним методом при проведенні дослідження став системний метод, який дозволив визначити основні закономірності прояву реабілітаційного підходу до реформування кримінально-правової системи та пенітенціарної системи, а взаємовідношення між ідеологічними елементами даного підходу та його практичною реалізацією.

Крім цього, був використаний метод емпіричного аналізу результатів виборів, зокрема місцевих виборів у штаті Каліфорнія 2020 та 2024 року, повний аналіз електорального циклу дозволив простежити за змінами у суспільному ставленні щодо проведених ре-

форм, опрацювання соціальних опитувань. Також використано порівняльний метод при співставленні двох кампаній: 2020 та 2024 року, що допомогло прослідкувати динаміку суспільної думки щодо імплементації елементів реабілітаційного (прогресивного) підходу до реформування пенітенціарної системи.

РЕЗУЛЬТАТИ

Прихильниками реформування системи правосуддя в Сполучених Штатах є ряд представників місцевих прокуратур (Sances, 2025). Зокрема, деякими прикладами можуть слугувати: Джордж Гаскон (George Gascon) (був окружним прокурором Сан-Франциско з 2011 по 2019 роки та прокурором округу Лос-Анджелеса з 2020 по 2024), Ларрі Краснер (Larry Krasner) (є дійсним окружним прокурором Філадельфії з 2018 року) або Райчел Роллінз (Rachael Rollins) (з 2019 по 2023 року була окружним прокурором в окрузі Саффок, штат Массачусетс, місто Бостон) (Guler, 2025; Sances, 2025).

Для характеристики рівня соціальної підтримки прогресивних кандидатів на прокурорські позиції, результатів їхньої каденції, сутності імплементації самих реформ можна використати емпіричний приклад місцевих виборів 2020 та 2024 років в окрузі Лос-Анджелес. Зокрема, обидві виборчі кампанії пов'язані з іменем Джорджа Гаскона та його часу діяльності в якості окружного прокурора Лос-Анджелеса (Los Angeles county) (Krishnakumar, 2020, LeMee, et al, 2024).

Взявши за основу загальні логічні закономірності, що притаманні явищу або феномену, виходить, що результат виборчої кампанії, тобто обрання певного кандидата чи списку

політичної партії є результатом (наслідком), який завжди буде закономірним, спираючись на сукупність впливів та наслідків, які призвели до даного результату.

Легальність влади визначається законами держави, в той час, як у сучасних країнах розвиненої демократії, основним інструментом легітимації влади виступає саме виборчий процес. Саме тому, проведення виборчої кампанії для будь-якої політичної сили або кандидата є невід'ємною частиною процесу легітимації його чи її владних повноважень при умові отримання цих повноважень. Отже, ми можемо стверджувати, що результат виборів, тобто головний наслідок електорального процесу (Melnyk & Tymchenko, 2025) напряму залежить від виборчої кампанії, як сукупності дій та взаємодій активних та пасивних політичних акторів. До того ж, ця залежність є повністю детермінантною, а не контингентною, тобто ми не отримуємо результати виборів «просто так». Є різні чинники впливу на виборчу кампанію. В цілому, так як виборча кампанія, як ми уже зазначали, це процес, її структуру можна виокремлювати в тому числі і за критерієм суб'єкту впливу. В першу чергу, це держава, як сукупність державних інституцій.

Держава в даному випадку повинна бути організаційним функціонером та своєрідним посередником між іншими двома суб'єктами: активними та пасивними виборцями. В контексті юридичної психології (яка вивчає поведінку людини в контексті системи права, в тому числі і виборчого), є три структурні складові виборчої кампанії в залежності від суб'єктам впливу на саму кампанію: інституційна (головний суб'єкт – держава, головна

діяльність - організаційна); активно-електоральна (головний суб'єкт – кандидати, політичні партії, головна діяльність – проведення передвиборчої агітації, залучення різноманітних політичних технологій); пасивно-електоральна (головний суб'єкт – електорат, головна діяльність – реакція, безпосередньо сам суб'єкт голосування).

Для прикладу, у межах когнітивної парадигми психології, успіх політичної кампанії залежить від апелювання та використання психологічних механізмів стимулу, реакції та рефлексу. Політичні актори створюють певні інформаційні стимули, які викликають у суспільства потрібну емоційну чи поведінкову реакцію. Знову ж таки, тут йде мова про взаємодію активних та пасивних електоральних структурних елементів, і завдання перших правильним чином психологічно повпливати на останніх. Відповідно до тематики статті, нас цікавить те, як інституційні правові зміни впливають на поведінку електорату.

Тому варто почати з розгляду виборчої кампанії на пост окружного прокурора округу Лос-Анджелес 2020 року, коли Джордж Гаскон почав виборчу кампанію проти діючої на той час прокурорки округу Лос-Анджелес Джекі Лейсі (англ. Jackie Lacey) (Nichanian, 2025). Не зважаючи на те, що при умові балотування на наступний термін діючого посадовця, його партія, як правило не висуває йому конкурентів, вибори прокурорів в США є позапартійними і проводяться в два тури, за умови, якщо в першому ніхто не отримав більше 50% голосів.

Вибори окружного прокурора Лос-Анджелеса стали конкурентними внаслідок

наступних причин. По-перше, вони відбувалися під час масової хвилі громадських протестів проти незаконного насилля з боку представників правоохоронних органів, які відбулися в Сполучених Штатах влітку 2020 року (del Pozo, et al., 2024). По-друге, конкурентності додало й те, що ім'я Джорджа Гаскона було відносно впізнаваним на локальній політичній арені, адже до цього він був 8 років окружним прокурором в Сан-Франциско, де заробив собі імідж «прогресивного реформатора пенітенціарної системи» (Nichanian, 2025; Chien, et al., 2026). І по-третє, дана виборча кампанія, не зважаючи на, здавалось би, деідеологізований характер стала епіцентром ідеологічного та соціально-психологічного конфлікту: протистояння двох підходів до системи кримінального правосуддя. На противагу Гаскону, Джекі Лейсі представляла більш консервативний напрям (Krishnakumar, et al., 2020), її підхід до управління характеризували сталим виразом «tough on crime» (Newburn, 2007).

Враховуючи, що перший фактор – масові протести проти насильних дій з боку поліцейських структур, став актуальним тільки з середини літа 2020 року, а перший тур виборів проходив 3 березня 2020 року, вони не набули (на час весни 2020 року) такого суспільного розголосу. Через це, у першому турі Джекі Лейсі перемогла з достатньо впевненим результатом: вона отримала 48.7% голосів у першому турі проти 28.2% у Джорджа Гаскона. Однак, як зазначено, Лейсі не змогла отримати більше 50% голосів (отримавши всього на 1.3% менше), що продовжило кампанію до листопада (Krishnakumar, 2020). Загалом, при умові проведення другого туру через декілька

тижнів, у Лейсі була б явна перевага, однак різниця між першим та другим туром складала вісім місяців (адже вона була синхронізована з виборчим процесом на інших рівнях, в тому числі і з президентськими виборами), що дало змогу Гаскону активізувати свій потенційний електорат.

Отже, у першому турі, Лейсі впевнено отримала відносну більшість голосів та перемогла на 2,654 виборчих дільницях, в той час як Гаскон переміг тільки у 199-ти, більшість з яких знаходиться в центрі міста Лос-Анджелес та представляють найбільш прогресивні регіони міста, зокрема райони (Сілвер-Лейк, Еко-Парк, Лос-Феліз), які входять до 34-го каліфорнійського округу в нижній палаті Конгресу, який історично є найбільш прогресивним та ідеологічно «лівим». До прикладу на демократичних праймеріз 2016 року, не зважаючи на перевагу кандидатки Гіллари Клінтон серед латиноамериканського населення (Muchow, 2024) та того, що у 34-му окрузі латиноамериканці складають 65% (Census Reporter, 2020), перемогу там отримав Берні Сандерс (справа втім, що Будучи аутсайдером, Сандерс довгий час протиставляв себе як Демократам, так і Республіканцям з ідеологічно лівих позицій – позиціонуючи себе як «демократичний соціаліст») (NBC News, 2025).

Кампанія набула нової актуальності після літа 2020 року та протестів, які підняли питання реформи кримінального права (del Pozo, et al., 2024; Diphoom, et al., 2021), які супроводжувались гаслом «defund the police» (Guler, et al., 2025). Це дало змогу Гаскону активізувати свою передвиборчу кампанію. Його підтримали найбільш впливові про-

гресивні політики національного масштабу, в тому числі й вже вищезгаданий Берні Сандерс. Станом на липень 2020 року, Гаскон випереджав Лейсі у соціологічних опитуваннях, зокрема в опитуванні, яке було проведене Tulchin Research, та показало наступний результат: 35% опитаних були готові підтримати Гаскона, 32% - Лейсі, в той час як 33% ще не визначились з кандидатом (Krishnakumar, et al., 2020).

Восени 2020 року було проведене інше опитування Survey USA, де Гаскон зберігав мінімальний рівень лідерства: 36% на 35%. Вибори пройшли третього листопада 2020 року і, не зважаючи на те, що Лейсі випередила Гаскона в першому турі на 20.5% голосів, у другому турі перемогу отримав саме Гаскон з перевагою 53.7% на 46.3% (Krishnakumar, et al., 2020). Електоральні мапи показали наступне: Гаскон переміг у більшості дільниць в місті Лос-Анджелес, в той час як Лейсі була більш успішною в інших, менших містах округу. В Сполучених Штатах, питання реформування пенітенціарної системи водночас піднімає питання расової рівності, боротьби з маргіналізацією певних груп населення, у зв'язку з цим, аналітики помітили динаміку зміни підтримки Лейсі у афро-американських регіонах міста (Muchow, 2024). У першому турі, Лейсі, яка сама є афроамериканкою, отримала перемогу у так званих «Plurality-Black neighborhoods» з результатом 51%, випередивши її конкурентів та отримавши абсолютну більшість серед даного електорату (Ba, et al., 2025). Однак, в листопаді, виборці на цих дільницях проголосували наступним чином: Гаскон отримав перемогу 58% на 42%

(Krishnakumar, P., et al., 2020). Ще одним критерієм електоральної диференціації став рівень доходу виборців. З нього можна виокремити наступні закономірності. На виборчих дільницях, які можна віднести до категорії «фінансово благополучних», тобто там, де середній рівень доходу однієї сім'ї перевищує 100 тисяч доларів США, результат був практично нічийним, адже Гаскон та Лейсі отримали по 50% голосів. Однак, у регіонах, де рівень доходу був навпаки, нижче середнього: менше 60 тисяч доларів США, Гаскон продемонстрував вищий рівень підтримки його кампанії (на 14% більше, ніж кампанії Лейсі): 57% на 43%. Причиною цього можна визначити просування Гасконом реформи (відміни) інструменту грошової застави (Heflin, 2026), про що буде більш детально сказано далі.

Таким чином, заручившись підтримкою економічно та соціально маргіналізованих верств населення, більшість з яких підтримали Лейсі на попередніх виборах, Гаскон отримав перемогу на виборах окружного прокурора округу Лос-Анджелес у 2020 році. Надалі варто розглянути динаміку імплементації заданого Гасконом курсу та її характерних юридичних і соціально-психологічних особливостей.

Джордж Гаскон запустив процес прогресивного реформування (Grodensky, et al., 2024) системи кримінального права в окрузі Лос-Анджелес. Реформування тривало всю його каденцію: з 2020 по 2024 роки. Він змінив систему внесення грошової застави для виходу з під варті, зокрема відмінив її для правопорушників, чиї злочини не носять насильницький характер (Heflin, 2026; Tomsich, 2023; Diaz, et al., 2024). Ідеологічним підґрун-

тям прийняття такого рішення стала ідея того, що основною детермінантою рішень щодо перебування під вартою повинна бути не фінансова спроможність звинувачуваного, а сутність скоєного ним злочину та рівень його тяжкості. Крім цього, однією з головних ідей Гаскона ще під час виборчої кампанії була ідея повної диференціації пенітенціарної системи та покарань для дорослих та неповнолітніх.

У Сполучених Штатах існують прецеденти, коли за певний злочин особа, яка не досягла 18 років відповідає по тій же суворості закону як і дорослі, і при отриманні суттєвого вироку на десятки років, опиняється в іншому соціальному, криміногенному середовищі (Silver, et al., 2024). Диференціація та повне відокремлення пенітенціарної системи для дорослих та неповнолітніх повинна була б унеможливити таку практику (Tolliver et al., 2025).

Ще одним елементом політики, який Гаскон запровадив у перший же день свого перебування на посаді окружного прокурора стало формальне скасування практики смертної кари. Загалом, як для прогресистів у Сполучених Штатах, так і для представників Демократичної партії і їхнього електорату відміна смертної кари в США є відносно популярною політичною позицією: станом на 2021 рік, за дослідженням аналітичного центру Pew Research – 53% представників Демократичної партії виступають проти смертної кари. Хоча не зважаючи на це, якщо брати загальне відношення, незалежно від політичної партії, то більшість американців вважають смертну кару допустимим покаранням (Nadeem, 2025; Kel-

ler, 2026).

Не зважаючи на дії Гаскона, дана позиція залишалась радше формальною, адже у штаті Каліфорнія діє мораторій на використання смертної кари, як інструменту правосуддя з 2019 року, введеного губернатором Гавіном Ньюсомом.

Гаскон підняв питання високого рівня ув'язнених у Сполучених Штатах (Sundt, et al., 2024; Moran, et al., 2023; Rowe, et al., 2023). Ідея полягає в тому, що високий рівень ув'язнених не робить публічний простір в державі або в якомусь одному місті (всередині єдиної системи) більш безпечним, натомість, він породжує соціально-психологічні передумови для формування так званого «паралельного суспільства», поділу соціальних груп та відносин на правові та поза-правові. Багато в чому, це може призвести до наступної, можливо парадоксальної закономірності: чим вище рівень ув'язнених всередині однієї системи, тим більше нормалізується порушення законності. Це і є основною проблемою, яку намагаються вирішити прихильники реабілітаційного підходу до системи покарань, зокрема проблему «інституціоналізації» людини.

Загалом, Гаскона почали критикувати за саму «ідеологізованість» та категоричність його реформ, вказуючи на те, що судова система повинна існувати поза ідеологічними межами. Зокрема, з цим, пов'язана і внутрішньо-інституційна боротьба, адже самі представники судової системи у Лос-Анджелесі були проти реформ Гаскона. Тут також варто розрізняти те, що відбувається в теорії і на практиці. Інколи, логічні ідеологічні нововведення, реформи провалюють імплементацію, внаслідок

певних практичних, інституційних обставин. Оцінку політиці Гаскона, як прокурора-реформатора надали виборці у 2024 році. У першому турі Гаскон посів перше місце, однак отримав всього 25.2% голосів, що є аномально низьким результатом для діючої посадової особи. Внаслідок фрагментації електорату та наявності великої кількості опонентів з більш консервативними поглядами, друге місце у першому турі посів Натан Хочман з 15.9% голосів (LeMee, et al., 2024), який, однак, через вісім місяців отримає перемогу у другому турі з результатом 59.9% на 40.1% голосів.

Натан Хочман є представником Республіканської партії, що робить його перемогу в достатньо ліберальному окрузі Лос-Анджелес вагомою подією та чітким вираженням громадських настроїв (адже в цей же день на президентських виборах представник Республіканської партії набрав 31.9%) (NBC News, 2024). Для порівняння, Хочман набрав 59.9% голосів, що на 28.0% більше, ніж по партійній лінії голосування. Це є значним розривом у підтримці, що говорить про якісні зміни у політичному сприйнятті політики прогресивного реформування кримінально-пенітенціарної системи та її представників серед населення (Nichanian, 2025).

Хочман почав звинувачувати Гаскона у використанні «політики ідентичності», зокрема стосовно расового питання, враховуючи те, що Гаскон часто у своїх виступах говорить про дискримінаційні пережитки системи правосуддя в Сполучених Штатах (Sohoni & Piatkowska, 2025), в тому числі, про елементи расової дискримінації (Piatkowska, et al., 2026). Для прикладу, не зважаючи на те, що чорнош-

кірі складають 7% від населення штату Каліфорнія, їхня частка складає 45% щодо людей, які отримали та відбувають позиттєве ув'язнення (Sohoni, et al., 2025; Beard, 2023; Brunn, et al., 2025). Критики Гаскона вважають таку риторику намаганням апелювати до конкретних груп населення, з метою переобрання на наступних виборах (Nichanian, D., 2025). Звичайно, варто зауважити, що велику роль у перемозі Хочмана відіграла і зацікавленість з боку лобістів до його кампанії. Зокрема, станом на жовтень 2024 року, кампанія Хочмана витратила 8.74 мільйонів доларів США на кампанію, в той час як діючий окружний прокурор Гаскон – витратив менше мільйона – 0.94 мільйонів доларів США (LeMee, et al., 2024).

ОБГОВОРЕННЯ

Протиставлення реабілітаційного та суто пенітенціарного підходу, а також ефективності кожного з них залишається відкритим питанням в межах юридичної психології. Антропологічний та клінічний парадигмальні підходи розкривають соціальний та індивідуальний аспекти даної проблематики, при інтеграції яких можна отримати систематизоване знання про особливості кожного із двох підходів до реалізації норм права.

Головна проблематика, з якою стикається юридична психологія в контексті організації пенітенціарного процесу, це те, що «інституціоналізація» (Du, et al., 2025; Terpstra, 2019) супроводжується соціальною дезадаптацією (Greberman, 2025), психологічним дистресом та десоціалізацією. Часто, людина, звільняючись з під варти не може адаптуватися до навколишнього середовища, що сприяє поверненню до кримінальної діяльності

(Terpstra, J., 2019).

Реабілітаційний підхід до організації пенітенціарної системи передбачає процес «ресоціалізації» особи, яка скоїла злочин (Herd, 2025; Machado, et.al, 2024; Wormith, 2007). Другим елементом такого підходу є реструктуризація запобігання скоєнню злочинів (Liu, et al., 2022), яка направлена на боротьбу з причинами виникнення кримінальної діяльності (Jack, et al., 2024), нелегальними грошовими потоками (Levenson & Samra, 2023; Tran, et al., 2023), бідністю, маргіналізацією (Light, 2023) та іншими суспільними соціально-психологічними процесами (Mears, 2026; Davidson, et al., 2019; Fleming, M., 2026). Така політика в цілому є притаманною більш «ліберального» підходу до руху «defund the police» (Fegley, 2023), зокрема у Сполучених Штатах, яка аргументує перерозподілення коштів на користь інвестицій у менш заможні та «благополучні» регіони, так як це буде сприяти «профілактиці» та відходу до криміногенного соціального клімату (Chein, et al., 2026; Baker, et al., 2024; Taylor, 2023, Wurcel, et al., 2024; van Ginneken & Wooldredge, 2024; Vancia-Ayala & Porche, 2025).

ВИСНОВКИ

З точки зору соціально-поведінкового характеру дослідження, яке проводиться у юридико-психологічному контексті, можемо визначити наступні емпіричні закономірності підтримки реабілітаційного прогресивного підходу до реформування пенітенціарної системи, за допомогою географо-психологічної типологізації різних регіонів міста Лос Анджелес (Mitchell, 2024; Nagel & Nivette, 2022) враховуючи їхні електоральні показники на

виборах окружного прокурора.

Можна класифікувати всі регіони на три групи за критерієм рівня підтримки Джорджа Гаскона на перевиборах 2024 року проти 11 головних опонентів. Зокрема, це будуть регіони, де Гаскон набрав вище, ніж середній по округу результат (30%+), середній результат (20-30%) та значно нижчий, ніж середній по округу результат. Також, можемо виокремити основні психологічні детермінанти ставлення до юридичних питань в контексті соціальних груп, які репрезентують дані регіони (de Borbon, et al., 2025).

Високий рівень (більше 30%): регіон Сілвер Лейк – 57%, Ехо-Парк – 56%, Лос Феліз – 54%, Chinatown (місто Лос Анджелес) – 41%, місто Західний Голлівуд – 39%, Голлівуд – 39%, місто Інглвуд – 36%, Центр (Лос Анджелес) – 34%, місто Санта-Моніка – 33%, Koreatown – 32% (включає в себе джентрифіковані (gentrified) регіони, центр міста Лос Анджелес та північно-західну, найбільш мультикультурну частину головного мегаполісу).

Середній рівень (20-30%): місто Пасадена – 30%, регіон Вест-Лейк – 28%, місто Комптон – 27%, місто Бурбанк – 25%, Пацифік Ралісейдс – 23%, Лонг Біч – 23%, історичний Південний Центральний Лос Анджелес – 22% (окраїни міста Лос-Анджелес, регіони з відносно високим середнім доходом серед жителів).

Низький рівень (нижче 20%): місто Агора Хіллс – 17%, Торенс – 15% місто Палмдейл – 13%, місто Даунлі – 13%, місто Санта Кларіта – 12%, місто Ковіна – 12%, місто Ланкастер – 12%, Беверлі Гіллс – 12% (міста, що знаходяться на периферії округу, найбільш

заможні райони) (LeMee, et al., 2024).

Реформування системи правосуддя на місцевому рівні не дало бажаних результатів, натомість зігнувшись з практичними проблемами. Однак, несприйняття політики Гаскона більшістю електорату не змінює самого факту соціально-психологічної детермінації більшості реформ.

Лібералізаційний підхід Гаскона не продемонстрував суттєвого зниження рівня злочинності за чотири роки, чим почали користуватися його опоненти (Rudes, et al., 2025). Зокрема вже згаданий Хочман, у своєму офіційному листі виборцям від 6 травня 2024 року (за два місяці після першого туру) стверджував, що за період управління Гаскона, у окрузі збільшилась кількість крадіжок на 81% (Tostbele, et al., 2025), кількість дискримінаційних порушень виросла більш ніж на 100%, так само як і підвищився рівень кількості вбивств (Laqueur & Robinson, 2025), в той час, як у штаті Каліфорнія та у таких містах як Сан-Дієго чи Сан-Франциско він зменшився (Hochman, 2024).

Отже, систематизуючи практичні та ідеологічні засади прогресивного реформування кримінальної системи у Сполучених Штатах, можна визначити основні соціально-психологічні детермінанти та особливості проведення даних реформ:

1. Пояснення джерела походження злочину екстернальними факторами, зокрема приналежності людини до маргіналізованої групи, соціального феномену бідності, перебування у криміногенному середовищі;

2. Виключення фінансової складової з пенітенціарної системи для зменшення соціально-

льної нерівності в судовій системі між людьми різного достатку;

3.Орієнтація на реабілітаційний, радше ніж на каральний підхід при здійсненні правосуддя, який супроводжується процесом ресоціалізації, і який спрямований на уникнення формування «паралельного суспільства, психологічної алієнації та дистресу, а також соціальної дезадаптації.

4.Синтетичний характер запобігання скоєнню злочинів, який діє на інституційному та позаінституційному рівнях.

5.Гуманітарно-ідеологічна детермінованість підходу, яка сприяє складнощам імплементації реформ та їх реалізації на практиці.

References:

- Andrews, D. A., & Bonta, J. (2010). Rehabilitating criminal justice policy and practice. *Psychology Public Policy and Law*, 16(1), 39-55. <https://doi.org/10.1037/a0018362>
- Ba, B., Ge, H., Kaplan, J., Knox, D., Komisarchik, M., Lanzalotto, G., Mariman, R., Mummolo, J., Rivera, R., & Torres, M. (2025). Political diversity in U.S. police agencies. *American Journal of Political Science*. <https://doi.org/10.1111/ajps.12945>
- Baker, T., van Hall, M., Nieuwebeerta, P., & Dirkzwager, A. J. E. (2024). Examining procedural justice spill-over effects on in-prison misconduct. *Journal of Criminal Justice*, 93, 102228. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2024.102228>
- Beard, L. (2023). From dynamite hill to the black power mixtape: Angela Davis on the violence/nonviolence binary and the mediation of black political thought. *Political Theory*, 009059172311552. <https://doi.org/10.1177/00905917231155291>
- Brunn, K., Toledo, O., Tran, C., Vasudevan, A., & Venkat, B. J. (2025). Carceral heat exposure as harmful design: An integrative model for understanding the health impacts of heat on incarcerated people in the united states. *Social Science & Medicine*, 117679. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2025.117679>
- California President results: Harris wins. (2025, August 22). *NBC News*. URL: <https://www.nbcnews.com/politics/2024-elections/california-president-results>
- Census Reporter. (n.d.). *Census profile: Congressional District 34, CA*. URL: <https://censusreporter.org/profiles/50000US0634-congressional-district-34-ca/>
- Chien, J., Henwood, B. F., & Kuhn, R. (2026). Criminalizing homelessness: Longitudinal associations of police encounters and homeless sweeps with psychosocial health among the unhoused community in Los Angeles. *Social Science & Medicine*, 119033. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2026.119033>
- Coutts, C. M., Longmore, C. A., & Mileva, M. (2024). Facial first impressions following a prison sentence: Negative shift in trait ratings but the same underlying structure. *Journal of Experimental Social Psychology*, 111, 104568. <https://doi.org/10.1016/j.jesp.2023.104568>
- Davidson, P. J., Wagner, K. D., Tokar, P. L., & Scholar, S. (2019). Documenting need for naloxone distribution in the Los Angeles County jail system. *Addictive Behaviors*, 92, 20-23. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2018.12.017>
- de Bourbon, S., Dao, M., Fuller, M. M., Armaline, W., Asplund, C., Kumar, R., DeSanto, D., Robinson, J., Sanderlin, D., & Worthen, M. (2025). Diverse residents' experiences of policing and attitudes towards law enforcement: Findings from a large community-based survey in San José, California. *PLOS One*, 20(5), e0325257. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0325257>
- del Pozo, B., Rouhani, S., Clark, M. H., Atkins, D., Andraka-Christou, B., & Martins, K. F. (2024). Understaffed and beleaguered: A national survey of chiefs of police about the post-George Floyd era. *Policing: An International Journal*. <https://doi.org/10.1108/pijpsm-12-2023-0171>
- Diaz, C. L., Lowder, E. M., Northcutt Bohmert, M., Ying, M., & Hatfield, T. (2024). A retrospective study of the role of probation revocation in future criminal justice involvement. *Journal of Criminal Justice*, 93, 102225. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2024.102225>
- Diphooorn, T., Leyh, B. M., & Slooter, L. (2021). Transforming Police Reform: Global Experiences through a Multidisciplinary Lens. *Policing: a Journal of Policy and Practice*, 15(1), 340-347. <https://doi.org/10.1093/policing/paab009>
- Du, A., Kennedy, L., Addington, J., Bearden, C. E., Cannon, T. D., Carrion, R., Keshavan, M., Mathalon, D. H., Perkins, D. O., Stone, W., Walker, E. F., Woods, S. W., & Cadenhead, K. S. (2025). Victimization and engagement with the legal system among individuals at clinical high risk (CHR) for psychosis. *Schizophrenia Research*, 284, 7-15. <https://doi.org/10.1016/j.schres.2025.07.015>
- Farris, E. M., & Holman, M. R. (2025). Arrested (oversight) development: Civilian oversight, law enforcement, and federalism. *Urban Affairs Review*. <https://doi.org/10.1177/10780874251393671>
- Favril, L., Rich, J. D., Hard, J., & Fazel, S. (2024). Mental and physical health morbidity among people in prisons: An umbrella review.

- The Lancet Public Health*, 9(4), e250-e260. [https://doi.org/10.1016/s2468-2667\(24\)00023-9](https://doi.org/10.1016/s2468-2667(24)00023-9)
- Fegley, T., & Murtazashvili, I. (2023). From defunding to refunding police: Institutions and the persistence of policing budgets. *Public Choice*. <https://doi.org/10.1007/s11127-023-01063-y>
- Fleming, M. D., MacVicar, D., McDermott, A. M., & Brewster, A. L. (2026). Policing and care in mental health crisis response: Boundary work and the politics of safety and authority. *Social Science & Medicine*, 118982. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2026.118982>
- Gray, E., & Paddock, E. (2025). The impact of exposure to self-harming behaviours on the psychological wellbeing of staff working in prisons and secure psychiatric hospitals: A systematic review. *Journal of Criminal Psychology*, 1-22. <https://doi.org/10.1108/jcp-10-2024-0096>
- Greberman, E., Andersen, S. N., Berryessa, C. M., & Hyatt, J. M. (2025). The importance of social dynamics in a prison environment: Learning from the concerns of incarcerated people. *Journal of Criminal Justice*, 101, 102537. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2025.102537>
- Grodensky, C. A., Comfort, M., Trudeau, J., Tibaduiza, E., & Demichele, M. (2024). Jurisdictional resource factors influencing adoption and implementation of the public safety assessment during pretrial. *Criminal Justice and Behavior*. <https://doi.org/10.1177/00938548241307236>
- Guler, A., Kula, S., & Boke, K. (2025). Defund vs. refund: The role of funding in police reform in the U.S. *Journal of Criminal Justice*, 101, 102550. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2025.102550>
- Heflin, J., & McCannon, B. C. (2026). The impact of California's zero dollar bail policy on crime. *American Journal of Criminal Justice*. <https://doi.org/10.1007/s12103-025-09880-1>
- Herd, D. (2025). Policing as a social determinant of health in three decades of public health research: A systematic review. *SSM - Population Health*, 101801. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2025.101801>
- Hochman, N. (2024, May 6). *Op-Ed: I will bring an end to the failed reign of George Gascón*. URL: <https://nathanhochman.com/op-ed-i-will-bring-an-end-to-the-failed-reign-of-george-gascon/>
- Jack, H. E., Smith, C. L., Brinkley-Rubinstein, L., & Berk, J. (2024). Framework for opioid use disorder screening and diagnosis in carceral settings. *International Journal of Drug Policy*, 134, 104627. <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2024.104627>
- Karauwan, D. E. S. (2022). Legal political reconstruction is progressive responsive as a regulation reform effort to realize state goals. *JPPI (Jurnal Penelitian Pendidikan Indonesia)*, 9(1), 226. <https://doi.org/10.29210/020221922>
- Keller, N., Sudler, A., Riddle, L., & James, J. E. (2026). Healthcare in a system of punishment: How clinicians experience care work within carceral settings. *Health & Justice*. <https://doi.org/10.1186/s13012-026-01000-0>
- Krishnakumar, P. (2020, July 15). L.A. district attorney race: Lacey vs. Gascón analysis. *Los Angeles Times*. URL: <https://www.latimes.com/projects/la-district-attorney-race-lacey-vs-gascon-analysis/>
- Krishnakumar, P., & Lee, I. (2020, November 6). 2020 L.A. DA race: Gascon vs. Lacey vote analysis. *Los Angeles Times*. URL: <https://www.latimes.com/projects/2020-la-da-race-gascon-lacey-vote-analysis/>
- Laqueur, H. S., & Robinson, S. L. (2025). Firearm acquisition and criminal use: Legal and illegal possession of crime guns in California (2010-2021). *Journal of Criminal Justice*, 99, 102457. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2025.102457>
- LeMee, G. L., & Kambhampati, S. (2024, October 8). These maps show where Gascón and Hochman need to win votes in the race for L.A. County District Attorney. *Los Angeles Times*. URL: <https://www.latimes.com/projects/2024-district-attorney-la-county-election-neighborhood-gascon-hochman/>
- Levenson, J., & Samra, S. (2023). Organized care as antidote to organized violence: An engaged clinical ethnography of the Los Angeles county jail system. *Culture, Medicine, and Psychiatry*. <https://doi.org/10.1007/s11013-023-09827-3>
- Light, M. T., Robey, J. P., & Kim, J. (2023). Noncitizen justice: The criminal case processing of non-us citizens in texas and California. *American Journal of Sociology*, 129(1), 162-226. <https://doi.org/10.1086/725390>
- Liu, Y. E., Oto, J., Will, J., LeBoa, C., Doyle, A., Rens, N., Aggarwal, S., Kalish, I., Rodriguez, M., Sherif, B., Trinidad, C., Del Rosario, M., Allen, S., Spencer, R., Morales, C., Chyorny, A., & Andrews, J. R. (2022). Factors associated with COVID-19 vaccine acceptance and hesitancy among residents of Northern California jails. *Preventive Medicine Reports*, 27, 101771. <https://doi.org/10.1016/j.pmedr.2022.101771>
- Lowder, E. M., Grommon, E., Bailey, K., & Ray, B. (2024). Police-mental health co-response versus police-as-usual response to behavioral health emergencies: A pragmatic randomized effectiveness trial. *Social Science & Medicine*, 345, 116723. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2024.116723>
- Machado, N., Abreo, L., Petkari, E., & Pinto da Costa, M. (2024). The relationship of social contacts with prisoners' mental health: A systematic review. *Public Health*, 234, 199-216. <https://doi.org/10.1016/j.puhe.2024.06.013>
- Mears, D. P., & Stafford, M. C. (2026). Criminal legal sanctions and the false dichotomy between deterrence and rehabilitation: Implications for sentencing research and policy. *Journal of Criminal Justice*, 102, 102590. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2025.102590>
- Megari, D. K., & Argyriadou, E. (2025). Mental health and psychological well-being of incarcerated individuals: A Narrative Review. *European Journal of Trauma & Dissociation*, 100606. <https://doi.org/10.1016/j.ejtd.2025.100606>

- doi.org/10.1016/j.ejtd.2025.100606
- Melnyk V. (2025). Paradyhma istoriyzmu v sotsialnii psykholohii: sutnist spivprychetnosti ta pryvilei identychnosti. [Historism paradigm in social psychology: the essence of complicity and the privileges of identity] *Habitus. Naukovyi zhurnal*, 71. 299-306. <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2025.71.53>
- Melnyk, V., & Tymchenko, D. (2025). Electoral Behavioral Models in Sweden and Norway: A Psychopolitical Perspective. *Journal of Law and Political Sciences*, 47 (2), 304-330. https://drive.google.com/file/d/1rfkldF4xLCnEJ4hLYIC_amMp66-qYfvF/view
- Mitchell, D. (2024). Despotic dominion and union organizing: Law, property, and the historical geography of class struggle in California agribusiness. *Journal of Historical Geography*, 86, 163-174. <https://doi.org/10.1016/j.jhg.2024.08.002>
- Moran, D., Jordaan, J. A., & Jones, P. I. (2023). Greenspace in prison improves well-being irrespective of prison/er characteristics, with particularly beneficial effects for younger and unsentenced prisoners, and in overcrowded prisons. *European Journal of Criminology*, 21(2), 301-325. <https://doi.org/10.1177/14773708231186302>
- Muchow, A. N. (2024). Creating a minority threat: Assessing the spillover effect of local immigrant detention on Hispanic arrests. *Criminology*. <https://doi.org/10.1111/1745-9125.12367>
- Nadeem, R. (2025, April 24). Most Americans favor the death penalty despite concerns about its administration. *Pew Research Center*. URL: <https://www.pewresearch.org/politics/2021/06/02/most-americans-favor-the-death-penalty-despite-concerns-about-its-administration/>
- Nägel, C., & Nivette, A. (2022). The Rodney King incident and verdict revisited: Examining opinion-mobilizing effects using data from Southern California in 1991 and 1992. *Journal of Criminal Justice*, 101989. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2022.101989>
- Newburn, T. (2007). «Tough on Crime»: Penal Policy in England and Wales. *Crime and Justice*, 36(1), 425-470. <https://doi.org/10.1086/592810>
- Nichanian, D. (2025, February 14). Under the shadow of the extreme case. *Bolts*. URL: <https://boltsmag.org/los-angeles-da-george-gascon-blanket-policies/>
- Piatkowska, S. J., Lantz, B., & Mills, J. M. (2026). Police bias units and hate crime reporting: Insights from the geocoded version of the National Crime Victimization Survey. *Journal of Criminal Justice*, 102, 102581. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2025.102581>
- Qureshi, N. S., Miller, L. G., Judge, S. P., Tran, N. D. T., & Henderson, S. O. (2024). Characterizing predictors of COVID-19 vaccine refusal in an urban southern California jail population. *Vaccine*. <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2024.01.017>
- Rudes, D. S., Kushmerick-McCune, B., Narvey, C., Toman, E. L., Ingel, S., & Magana, J. (2025). Scapegoating halt: Contested legitimacy though formal conforming & informal rebuking. *Journal of Criminal Justice*, 99, 102463. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2025.102463>
- Rowe, C. L., Hubbard, A., & Ahern, J. (2023). California's Public Safety Realignment Act and prisoner mortality. *PLoS ONE*, 18(4), e0284609. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0284609>
- Sances, M. W. (2025). The politics of police reform in the states. *State Politics & Policy Quarterly*, 1-19. <https://doi.org/10.1017/spq.2024.35>
- Schnittker, J. (2025). Trusting relationships in prison and well-being after release. *SSM - Mental Health*, 8, 100539. <https://doi.org/10.1016/j.ssmmh.2025.100539>
- Silver, I. A., DeMichele, M., Dole, J. L., Labrecque, R. M., & Dawes, D. (2024). Justice involvement prediction as individuals age: An age-graded evaluation of the public safety assessment. *Law and Human Behavior*, 48(2), 148-161. <https://doi.org/10.1037/lhb0000556>
- Silver, I. A., Walker, J., DeMichele, M., Dole, J. L., & Labrecque, R. M. (2024). Does pretrial detention influence time until re-involvement with the criminal legal system? *Journal of Criminal Justice*, 94, 102234. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2024.102234>
- Sohoni, T., & Piatkowska, S. J. (2025). Mental illness, race, gender and sentencing in state homicide cases. *Journal of Criminal Justice*, 97, 102376. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2025.102376>
- Sundt, J., Reiter, K., & Williams, B. (2024). The interdependence of caring, safety, and health in correctional settings: Analysis of a survey of security staff in a large county jail system. *Social Science & Medicine*, 117218. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2024.117218>
- Taylor, D. E. (2023). Prisons, jails, and the environment: Why environmentalists should care about mass incarceration? *American Behavioral Scientist*, 000276422211422. <https://doi.org/10.1177/00027642221142206>
- Terpstra, J. (2019). Police reform as institutional change: Symbols and dilemmas. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 60, 100359. <https://doi.org/10.1016/j.ijlcrj.2019.100359>
- Tolliver, D. G., Goemann, M. C., Abrams, L. S., Meza, B. P. L., Schickedanz, A., Bath, E., Heard-Garris, N., & Barnert, E. (2025). Reducing youth legal system involvement: Updates from the field and a call to action. *Academic Pediatrics*, 103170. <https://doi.org/10.1016/j.acap.2025.103170>
- Tomsich, E. A., Crawford, A., McCort, C. D., Wintemute, G. J., & Laqueur, H. S. (2023). Firearm acquisition patterns and characteristics of California mass and active shooters. *Journal of Criminal Justice*, 102047. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2023.102047>

Tostlebe, J. J., Pyrooz, D. C., Labrecque, R. M., & Useem, B. (2025). Experimental effects of a restrictive housing step-down program on violent and non-violent misconduct. *Journal of Criminal Justice*, 99, 102466. <https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2025.102466>

Tran, N. T., Muradian, I. K., Qureshi, N., Singh, J., & Henderson, S. O. (2023). Characterizing and combating the opioid epidemic in the Los Angeles County jail system. *Journal of Substance Use and Addiction Treatment*, 147, 208984. <https://doi.org/10.1016/j.josat.2023.208984>

Valencia-Ayala, C., & Porche, M. V. (2025). The intersection of educational and cognitive diversity factors for girls impacted by the carceral system. *Child and Adolescent Psychiatric Clinics of North America*. <https://doi.org/10.1016/j.chc.2025.09.001>

van Ginneken, E. F. J. C., & Wooldredge, J. (2024). Offending and victimization in prisons: New theoretical and empirical approaches. *International Journal of Law, Crime and Justice*, 77, 100667. <https://doi.org/10.1016/j.ijlcrj.2024.100667>

Wijayanti, S. N., Alw, L. T., Lailam, T., & Iswandi, K. (2025). Progressive legal approaches of the Constitutional Justice Reasoning on judicial review cases: challenges or opportunities? *LAW REFORM*, 21(2), 219-240. <https://doi.org/10.14710/lr.v21i2.66334>

Wormith, J. S., Althouse, R., Simpson, M., Reitzel, L. R., Fagan, T. J., & Morgan, R. D. (2007). The rehabilitation and reintegration of offenders. *Criminal Justice and Behavior*, 34(7), 879-892. <https://doi.org/10.1177/0093854807301552>

Wurcel, A. G., London, K., Crable, E. L., Cocchi, N., Koutoujian, P. J., & Winkelman, T. N. A. (2024). Medicaid inmate exclusion policy and infectious diseases care for justice-involved populations. *Emerging Infectious Diseases*, 30(13). <https://doi.org/10.3201/eid3013.230742>

Viktoriia Petrushenko

Doctor of Science in Medicine, Professor, National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya (Ukraine)

LEGAL AND PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF PENITENTIARY SYSTEM REFORM IN CALIFORNIA (PARADIGMATIC APPROACH)

ABSTRACT

Background. One of the main issues of applied legal psychology remains the organization of the effective functioning of the penitentiary system within the legal system, the main purpose of which is social modeling of the behavior of people who have committed crime offenses. Using the paradigmatic approach to legal psychology and its inherent scientific pluralism, we can distinguish several ways of the implementation of the penitentiary function that should be differentiated.

Objective. To determine the elements of the rehabilitative approach to penitentiary system reforming, while studying the case of US state of California, using a paradigmatic context regarding the legal and psychological issues.

Methods. A statistical analysis of election results and case-study of election campaigns (including the 2020 and 2024 California district attorney elections) were used to identify the main elements of the rehabilitative approach to justice system reform pursued from 2020 to 2024, and to mark the reception of these reforms among different social groups.

Results. The article examines the applied and theoretical aspects of the penitentiary system reforming in American cities, as well as it identifies the main legal and psychological determinants of their implementation using the example of the city of Los Angeles from 2020 to 2024. Two approaches are considered: rehabilitative and purely penitentiary. The rehabilitative approach to the justice system is more liberal in nature and it defines the main objective of the criminal justice system as the reintegration and readaptation of defendants. At that time, the purely penitentiary direction is more conservative and focuses on the punishment process itself. The article characterizes and defines socio-psychological and individual-psychological compo-

nents and manifestations of the rehabilitative or «progressive» approach to penitentiary system reforming. Primarily, the psychological component of the issue would include the reaction of various population groups regarding the process of progressive judiciary reformation.

Conclusions. Among the features of the rehabilitative penitentiary system reforming in California, the following can be singled out: explanation of the source of the crime origin by external factors; exclusion of the financial component from the penitentiary system to reduce social inequality in the judicial system (among people of different wealth); focus on a rehabilitational rather than a punitive measures; synthetic nature of crime prevention; humanitarian and ideological determinism of the approach, which contributes to the difficulties of the reforms implementation in practice.

Key words: legal psychology, legal system, anthropological paradigm, clinical paradigm, rehabilitative approach, penitentiary approach, socialization.

How to cite (як цитувати):

Petrushenko , V. LEGAL AND PSYCHOLOGICAL DETERMINANTS OF PENITENTIARY SYSTEM REFORM IN CALIFORNIA (PARADIGMATIC APPROACH). *PSYCHOLOGICAL JOURNAL*, 12(6), 20–33. <https://doi.org/10.31108/1.2026.12.6.2> [in Ukrainian]

Петрушенко, В. ЮРИДИКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ У КАЛІФОРНІЇ (ПАРАДИГМАЛЬНИЙ ПІДХІД). *ПСИХОЛОГІЧНИЙ ЧАСОПИС*, 12(6), 20–33. <https://doi.org/10.31108/1.2026.12.6.2>

Дата отримання статті: 21.03.2026

Дата рекомендації до друку: 21.05.2026

Дата оприлюднення: 30.06.2026